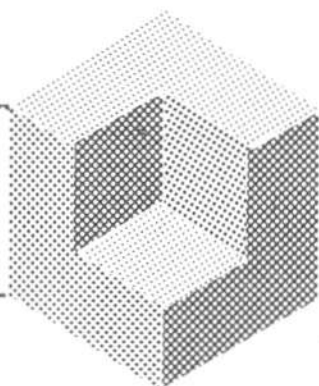

Beszámolók ◦ Szemlék ◦ Közlemények

VISION HABITAT Filmhét az OMIKK-ban

Az ENSZ 1976-ban rendezte meg a *HABITAT – Emberi Települések* elnevezésű konferenciát, amelyen az emberi települések egyetemes problémáival, azok feltárásával, megoldásával foglalkoztak. E konferenciára számos audio-vizuális információs anyagot készítettek. Hogy az emberi települések problémáit felölelő filmek hasznos forrásul szolgáljanak, létrehozták a VISION HABITAT programot. Ennek célja az, hogy filmekkel segítse elő a nemzetközi tapasztalatok hasznosítását. A VISION HABITAT Kelet-Európai Információs Irodája, amely Budapesten működik, mintegy 80 filmmel rendelkezik. Tematikailag ezek a filmek szinte átfogják az emberi települések teljes problémakörét.

A Kelet-Európai Habitat Iroda és a Műszaki Film Tájékoztató Központ együttműködése nyomán került sor az Országos Műszaki Könyvtárban 1982. március 8-a és 12-e között a VISION HABITAT filmek bemutatójára. A filmnapokat dr. Medveczky Imréné, a Habitat Iroda vezetője nyitotta meg, ismertette az iroda munkáját, feladatát és létrehozásának körülményeit. Négy nap alatt összesen 23 filmet mutattunk be – magyar hangbemondással – napi két vetítés keretében.

A filmek főként településfejlesztéssel, városrendezéssel, lakásépítéssel, a városi közlekedéssel és az emberi környezet védelmével foglalkoztak.

A *Városfejlesztés és közlekedés* című NSZK film München példáján hangsúlyozta, hogy milyen fontos a közlekedéshálózat és a városfejlesztés tervezésének összehangoltsága. A városközpont és a lakóterületek közlekedési gondjait, a tömegközlekedésben és a közúton egyaránt észlelhető túlszűfolttságot új úthálózatok kiépítésével, integrált tömegközlekedési rendszer kialakításával, a P+R (Parkolj és utazz!) jelszó megvalósításával, valamint járműforgalom nélküli városközpont létrehozásával próbálják megszüntetni. Egy japán film, a *Közlekedés Tokióban*, szintén ezzel a témával foglalkozott. A probléma itt is a túlszűfolttságot. Ezt enyhítő

alakították ki az állami, magán és földalatti vasúthálózatokat, a többszintes közlekedési csomópontokat, e célból korszerűsítik és bővítik folyamatosan a közutakat, ezért terveznek elektromos meghajtású automatikus rendszereket a városi közlekedéshez és számítógépes vezérlésű zárt pályás buszvonalakat a külvárosi lakóterületekhez.

A *Helyi és regionális fejlődés Norvégiában* című filmben figyelemmel kísérhettük egy norvég kisváros, Farada rohamos fejlődését. Az állami kezdeményezésű regionális fejlesztés igyekszik az urbanizálódás negatív hatásait kertváros jellegű települési formákkal ellensúlyozni. Az átgondolt fejlesztés eredményeként a szétszórt, kisebb településeknek is megfelelő fejlődési perspektívájuk van.

Tokió lakásproblémáival ismertetett meg a *Tülnépesegett főváros* címet viselő japán film. E gondjukat a lakosság és az ipar újrafelosztása, valamint a külvárosok nagymértékű kiterjesztése és fejlesztése révén próbálják leküzdeni. Ugyanezzel a témával foglalkozó film a *Mexico City*. Naponta több ezer ember érkezik vidékről a közép-amerikai fővárosba, akik számára egyszerre kell megélhetést, lakás- és közlekedési lehetőséget biztosítani.

Az új *Louvain Belgium* új egyetemi városának létesítéséről szól. Megismerkedhettünk az ott élő fiatalok lakás- és életkörülményeivel, szociális ellátottságával. Szép példa ez a város az egyedülálló vagy családos továbbtanuló fiatalok problémáinak megoldására.

A városi szennyeződés elleni harc sikerét láthattuk a *Városfejlesztés és városi klíma* című NSZK filmben: Stuttgart a nagyfokú ipari koncentrátság és a nagy forgalom ellenére is az NSZK egyik legtisztább városa lett. Az ipar és a közlekedés környezetszennyező hatását zöldterületek létrehozásával, a természetes szellőzőcsatornák kialakításával és szabadonhagyásával, valamint tisztább energiaforrások alkalmazásával ellensúlyozták.

Egy angol film, a *Habitat UK 76* bemutatta, hogy a városok felújítása során a fokozatos változtatás a megfelelőbb, mint a gyors, teljes átépítés, mivel kisebb mértékben érinti a társadalmi struktúrát. A fokozatosság elve alapján nagy súlyt fektetnek a korszerűsítésre, valamint a peremvárosok megfiatalítására. A *Régi és új városrészek urbanus fejlődése* című NSZK filmen a jól tervezett városrekonstrukció három példáját láthattuk. Kölnben, Hannoverben és Kemptenben a hangsúly az új építkezésekről áttevődött a meglévő lakóházak védelmére és korszerűsítésére, valamint a régi városrészek felújítására, átalakítására és bővítésére.

Spanyolország Európában a hatodik helyen áll a lakásépítésben. Erről számolt be az *Új házak egy nagymúltú országban* címet viselő film. Az égető lakáshiány leküzdése az állami lakásépítési terv létrehozásával és végrehajtásával volt lehetséges. Az építkezések közben szem előtt tartják a környezet- és műemlékvédelmi szempontokat, hogy a városok történelmi atmoszféráját megőrizzék. A városfelújítás egy kiemelkedő példájával ismertetett meg egy belga film, a *Bruges – egy lakható város*. A környezetszennyezés, a romló életkörülmények, a régi épületek elhanyagoltsága miatt elnéptelenedő városrészek felújítását kísérhettük figyelemmel, melynek során környezettisztító rendszereket, nagy zöldterületeket hoztak létre, egészséges életkörülményeket teremtettek, a városközpontban megszüntették a gépkocsiforgalmat és a régi házak restaurálásával ismét barátságossá, széppé tették Bruges városát.

Műsorunkon szerepelt 6 olyan film is, amely tőlünk távol eső, számunkra sok szempontból talányos országok építési hagyományait, településfejlesztési terveit, s azok megvalósítását mutatta be.

A Közép-Afrikai Köztársaság építkezési szokásaival ismertetett meg *A kunyhótól a lakóépületig*. A három fő építkezési típus – a hagyományos, a korszerűsített hagyományos és a korszerű – közös vonása, hogy a helyi klímához alkalmazkodó épületeket hoz létre. A köztük levő különbség az építkezéseknél használt alapanyagokból adódik. Egy másik afrikai ország, Kenya egyik ősi városát, Lamut is láthattuk, a *Lamu – az élő portré* című filmen. Az ősi kő-város új lakótelepei, iskolái, kórházai nem hasonlítanak a hagyományos épületekre, amelyek restaurálására komoly összegeket fordít a kormány.

Az ázsiai Bhután kormánya is nagyszabású letelepítési programot kezdett, melynek során az építkezéseknél szerencsésen ötvözik a hagyományokat és a modern civilizációt.

Cél: a város – hirdette egy indiai film címe. A nagyvárosok túlszűfoaltságán, ahova falusi munkanélküliek ezrei vándorolnak, teljes környezetátalakítással, egységes településfejlesztéssel lehet enyhíteni. Erőltetett fejlesztési programokkal, az építkezők anyagi és szociális támogatásával segíti elő a kormány új városok kialakulását. Ezek tervezése a lakosság fiziológiai,

gazdasági és szociális szükségletei és az ipar racionális szétosztása alapján történik, a fejlődés és a természet, a környezet harmóniájának megőrzésével.

Az *Emberi környezet és városfejlesztés Marokkóban* a marokkói városokra is jellemző túlszűfoaltság enyhítésére készült 5 éves építési tervet mutatja be, amely célul tűzte ki a teleszerű építkezést, ipari központok és zöldterületek létesítését. A Jemeni Arab Köztársaság, bár a világ legszegényebb országai közé tartozik, sosem küzdött akut lakásproblémával. Ezt tudhattuk meg a *Jemeni hagyományos építkezés* című filmből. Figyelemmel kísérhettük benne a házépítés évszázados népi hagyományait, alapanyagait és módszereit – az alapoktól a díszítőelemekig.

Végignévezve a filmeket, az a benyomásunk támadt, hogy a problémák a földrajzi fekvés, gazdasági fejlettség és a kulturális hagyományok függvényében sokarcúan jelentkeznek, de a megoldások természetsszerű különbségük ellenére is mindenütt az emberibb emberi környezet megvalósítására törekednek. Nálunk is a sajtó és a telekommunikáció mindennapos témái közé tartoznak a településfejlesztési gondok, a lakótelepi gyakorlatban megismert problémák és a lakásépítési program megvalósítását szolgáló – az ideális emberi környezet iránti elvárásokat jobban figyelembe vevő – koncepciók kialakítására irányuló törekvések. Ez magyarázza a rendkívül nagy érdeklődést, amit filmbemutatónk váltott ki. Sikérének bizonyítéka, hogy a négy nap alatt összesen 481-en látták a filmeket.

Pollini Rita

A 9. Műszaki Formatervezési Filmfesztivál eredménye

A Budapesti Műszaki Filmfesztiválok kilencedik eseménysorozatára 1982. március 29. és április 3. között került sor a Horizont filmszínházban. Az 1959-ben megindított rendezvénysorozat – amely a szocialista országok között először Magyarországon született meg – az elmúlt két évtized során rangos nemzetközi tekintélyre tett szert, s az eddigi 9 fesztiválon mintegy 1100 műszaki és tudományos filmújdonnással ismertette meg a hazai szakmai közönséget.

A 9. fesztivál rendezője a MTESZ Optikai, Akusztikai és Filmtechnikai Egyesület volt; védnökei az Építésügyi és Városfejlesztési Minisztérium, az Ipari Formatervezési Tanács, a Magyar Kereskedelmi Kamara Ipari Formatervezési és Tájékoztató Központja, valamint a Művelődésügyi Minisztérium Filmfőigazgatósága voltak. A 11 tagú nemzetközi zsűriben dr. Petrik Olivér elnökölt.